

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	----------	--------------	--------	--------	--------

Ρευστό έως 18 Ιουλίου, χωρίς την 5η δόση

Προϋπόθεση για την εκταμίευση, να αποδεχθεί η Ελλάδα τα σκληρά μέτρα και τις επιθετικές αποκρατικοποιήσεις που απαιτεί η τρόικα

Του ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ

Τον κίνδυνο να βρεθεί με εντελώς άδεια ταμεία σε δύο μήνες και να υποχρεωθεί σε στάση πληρωμών αντιμετωπίζει πλέον η Ελλάδα. Στις επόμενες σαράντι μέρες, έως τη σύνοδο κορυφής της 24ης Ιουνίου, θα πρέπει να έχει συμφωνηθεί το νέο πακέτο δημοσιονομικής προσαρμογής και αποκρατικοποιήσεων, καθώς και η νέα βοήθεια για το 2012 τουλάχιστον, ώστε να αποδεσμευθεί η 5η δόση του υφιστάμενου δανείου της τρόικας, ύψους 12 δισ. ευρώ.

Εάν δεν εκταμιευθεί η δόση, το Δημόσιο θα καλύψει οριακά τις υποχρεώσεις του μέχρι τις 18 Ιουλίου, εξα-

Η Ελλάδα κινδυνεύει με χρεοκοπία, δήλωσε την Παρασκευή η υπουργός Οικονομικών της Γαλλίας και επικρατέστερη υποψήφια για την ηγεσία του ΔΝΤ, Κριστίν Λαγκάρντ.

Τα στελέχη της τρόικας κρατούν πολύ σκληρή στάση. Απέρριψαν μέτρα όπως η φορολόγηση των τόκων με 12,5% - 15% καθώς και η αύξηση του φόρου στα δάνεια.

ντώντας τα ρευστά διαθέσιμά του, αλλά κατά πάσα πιθανότητα θα βρεθεί σε αδυναμία πληρωμής τόκων 1,8 δισ. ευρώ στις 19 Ιουλίου και όποιων άλλων υποχρεώσεων έχει από την ημέρα εκείνη και μετά, μισθών και συντάξεων συμπεριλαμβανομένων. Η Γαλλίδα υπουργός Οικονομικών κ. Κ. Λαγκάρντ δήλωσε ανοικτά την Παρασκευή ότι η Ελλάδα κινδυνεύει με χρεοκοπία. Αυτή την περίοδο, ο ΟΔΔΧΧ προχωρεί σε εκδόσεις εντόκων για να καλύψει τις τακτικές ανάγκες του Δημοσίου σε ρευστό έως τότε, αλλά και τις επιπλέον δαπάνες που θα προκύψουν σε περίπτωση εκλογών.

Σκληρά μέτρα
Προϋπόθεση για να εγκρίνει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο την εκταμίευση της 5ης δόσης είναι να συμφωνήσει η Ευρώζων σε ένα νέο πακέτο χρηματοδότησης. Προϋπόθεση για το νέο πακέτο είναι να αποδεχθεί η Ελλάδα σκληρά μέτρα μείωσης του ελλείμματος από φέτος έως το 2015 και επιθετικές αποκρατικοποιήσεις. Προς το παρόν, δεν έχει ολοκληρωθεί ούτε καν

το πρώτο βήμα. Οι διαφορές με την τρόικα ως προς τα νέα μέτρα είναι ακόμη μεγάλες. Τα επιπλέον μέτρα που πρέπει να ληφθούν μόνο για φέτος ανέρχονται σε 6,3 δισ. ευρώ. Από αυτά έχουν συμφωνηθεί περίπου τα 5 δισ. ευρώ, ενώ τα υπόλοιπα αναζητούνται. Αυτή τη φορά, τα στελέχη της τρόικας κρατούν πολύ σκληρή στάση. Έχουν απορρίψει μέτρα που πρότεινε η κυβέρνηση, όπως η φορολόγηση των τόκων με 12,5% - 15% από 10% σήμερα καθώς και αύξηση του φόρου στα δάνεια. Επίσης, έχουν απορρίψει τους στόχους για έσοδα από φοροδιαφυγή και εισφοροδιαφυγή. Αμφισβήτησαν την αποτελεσματικότητα των μέτρων περικοπής δαπανών των ασφαλιστικών ταμείων, θεώρησαν υπερφιλόδοξο τον στόχο των εσόδων από το ΕΣΠΑ, δεν δέχθηκαν ως επιπλέον έσοδα αυτά του πράσινου ταμείου. Αμφισβήτησαν την εκτίμηση του υπ. Οικονομικών για τις καταπτώσεις εγγυήσεων, παρά το γεγονός ότι η απόκλιση από τη δική τους ήταν λίγα εκατομμύρια ευρώ. Συνολικά, από μέτρα 26 δισ. που τους παρουσίασε η ελληνική πλευρά, απέρριψαν τα 10 δισ. και ζήτησαν άλλα.

Θέλουν απολύσεις
Εκτός των άλλων, απαιτούν να κλείσει κάποιος οργανισμός του ευρύτερου δημόσιου τομέα και να απολυθεί το προσωπικό του. Επίσης, θέλουν να περικοπούν δραστικά οι επιχορηγήσεις, πράγμα που οδηγεί σε μείωση προσωπικού, αφού σε όλους αυτούς τους φορείς οι μισθοί απορροφούν έως το 80% της επιχορήγησης. Αν και οι απολύσεις θα αποτελούν ένα πολύ μικρό μέρος της συνολικής μείωσης του προσωπικού του Δημοσίου κατά 150.000 άτομα έως το 2015, η τρόικα επιμένει σε αυτό θεωρώντας ότι θα στείλει ισχυρό μήνυμα στις αγορές.

Ενα αντίστοιχα ισχυρό μήνυμα απαιτούν και στις αποκρατικοποιήσεις. Θέλουν να υλοποιηθεί μια ιδιωτικοποίηση εντός του Ιουνίου, κάτι που είναι δύσκολο. Σε ό,τι αφορά τον φορέα υλοποίησης των αποκρατικοποιήσεων, θέλουν να διοικείται από τεχνοκράτες, χωρίς εμπλοκή των πολιτικών και με συμμετοχή δύο στελεχών της τρόικας που θα έχουν δικαίωμα βέτο. Την Πέμπτη, οι επικεφαλής της τρόικας κατέθεσαν το πλαίσιο των απαιτήσεων τους και έφυγαν από την Αθήνα, για να ξαναγυρίσουν μόνο όταν η κυβέρνηση θα τις έχει υιοθετήσει. Όταν γίνει αυτό, θα τεθεί επί τάπητος η συζήτηση για το νέο πρόγραμμα χρηματοδότησης. Το βασικό σενάριο που προωθεί η Κομισιόν και το ΔΝΤ είναι η χορήγηση ενός πακέτου 100 δισ. ευρώ για την τετραετία 2011 - 2014. Ταυτόχρονα, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις θα ασκήσουν την επιρροή τους σε τράπεζες και funds ώστε να διακρατήσουν τα ελληνικά ομόλογα που έχουν στην κατοχή τους και λίγουν την περίοδο αυτή. Θα πρόκειται στην ουσία για μια εθελοντική επιμύκνωση, που εκτιμούν ότι δεν θα θεωρηθεί χρεοκοπία. Ωστόσο, το σενάριο προσκοπεί στην άρνηση της Γερμανίας και άλλων χωρών να χρηματοδοτήσουν με τόσο μεγάλο ποσό την Ελλάδα, αλλά και στην κάθετη διαφωνία της ΕΚΤ με οποιασδήποτε μορφής αναδιάρθρωση.

Οι προτάσεις για το χρέος και οι επιπτώσεις

Οι πιθανότητες, οι υποστηρικτές, το κόστος και τα οφέλη

ΕΣΦΑΡΙΑ	1	2	3	4	5	6
Επιπλέον χρηματοδότηση με διμερή δάνεια από την Ευρωζώνη (60 δισ. ευρώ)	Ενίσχυση μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (EFSF) (60-80 δισ. ευρώ)	Μείωση επιτοκίου στο δάνειο των 110 δισ.	Εθελοντική επιμύκνωση	Εθελοντική αναδιάρθρωση, με μικρότερο επιτόκιο και μεγαλύτερη διάρκεια	Αναδιάρθρωση	
ΑΠΟΦΩΣΗ	Συμφωνούν Γαλλία και άλλα κράτη	Ισως συμφωνήσουν οι Ευρωπαίοι ηγέτες		Συμφωνούν οι πολιτικοί. Διαφωνεί η ΕΚΤ	Διαφωνούν ΕΚΤ, ΔΝΤ και Ε.Ε.	Διαφωνεί η ΕΚΤ
ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ	Υψηλή	Μέτρια-Υψηλή	Μέτρια υπό αυστηρές προϋποθέσεις	Μέτρια ταυτόχρονα με νέο Μνημόνιο	Μικρή	Πολύ χαμηλή πριν από το 2013
ΟΜΟΛΟΓΑ						
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	Περισσότερα μέτρα και ύφεση	Σκληρότερα μέτρα, ύφεση και εγγυήσεις από την Ελλάδα	Δεν λύνει το πρόβλημα αναχρηματοδότησης το 2012-2013	Λύνει το πρόβλημα αναχρηματοδότησης το 2012-2013, δεν μειώνει το χρέος και εξασθενεί το τραπεζικό σύστημα	Βελτιώνει τη βιωσιμότητα του χρέους, εξασθενεί το τραπεζικό σύστημα και η έξοδος στις αγορές θα καθυστερήσει	Μείωση δημοσίου χρέους, βελτίωση βιωσιμότητας χρέους, απώλειες στο τραπεζικό σύστημα της Ευρωζώνης και απίθανη η έξοδος στις αγορές για μερικά χρόνια
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ				ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗ Μπορεί να θεωρηθεί από τις αγορές χρεοκοπία		ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗ Μπορεί να θεωρηθεί από τις αγορές χρεοκοπία

Αν ο Στρος - Καν είχε πάει στο Βερολίνο...

Εάν την προπερασμένη Παρασκευή ο Ντομίνικ Στρος-Καν δεν διανυκτέρευε στο Sofitel του Μανχάταν, σίγουρα η τύχη του ίδιου, και ενδεχομένως της Ελλάδας, να ήταν διαφορετική. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο πρώην γενικός διευθυντής του ΔΝΤ θα προσερχόταν στο ραντεβού που ήταν προγραμματισμένο με την κ. Μέρκελ την Κυριακή 15 Μαΐου, με σκοπό να τη θέσει ενώπιον ενός διλήμματος. Είτε η καγκελάριος θα υποσχόταν δημόσια ότι θα συμμετάσχει σε νέα χρηματοδότηση της Ελλάδας, γεγονός που θα επέτρεπε στο ΔΝΤ να αποδεσμεύσει την 5η δόση προς τη χώρα μας, είτε ο ίδιος θα δήλωνε ότι η καταβολή της δόσης μπλοκάρει εξαιτίας της Γερμανίας. Κανένας δεν γνωρίζει πώς θα εξελίσσονταν τα πράγματα εάν ο κ. Στρος-Καν έφτανε τελικά στο Βερολίνο, αντι να καταλήξει σιδηροδέσμιος στο αστυνομικό τμήμα του Χάρλεμ. Ετσι κι αλλιώς, η ιστορία δεν γράφεται με «αν». Η Ελλάδα δεν είναι πλέον το σοβαρότερο πρόβλημα του τέως γενικού διευθυντή του ΔΝΤ, αλλά του διαδόχου του. Και η Ελλάδα δεν προβληματίζεται τόσο για το μέλλον του κ. Στρος-Καν όσο για τον μελλοντικό επικεφαλής του Ταμείου. Η κ. Λαγκάρντ εμφανίζεται ως επικρατέστερη υποψήφια και ότι καλύτερο θα μπορούσε να περιμένει η Ελλάδα. Ωστόσο, Ευρωπαίοι παράγοντες εμφανίζονται αρκετά επιφυλακτικοί, σημειώνοντας ότι σε μια κούρσα διαδοχής, αυτοί που προβάλλουν εξ αρχής ως φαβορί συνήθως «καινονομοί». Επίσης, θεωρούν ότι η Γερμανία, που έχασε την προεδρία της ΕΚΤ, θα διεκδικήσει την ηγεσία του ΔΝΤ. Το όνομα του Γερμανού προέδρου της ΕΒΡΔ κ. Τόμας Μίροου, που στο παρελθόν έχει δηλώσει πως η Ελλάδα δεν θα καταφέρει, ήδη προβάλει μεταξύ των υποψηφίων, ενώ δεν αποκλείεται και κάποια άλλη αφινιδιαστική πρόταση του Βερολίνου. Εάν περάσει, θα είναι απλώς ένα από τα πολλά προβλήματα.

Δύο+τρία σενάρια για νέους τρόπους χρηματοδότησης

Δύο σενάρια για το μέλλον της Ελλάδας και τρεις βασικές προτάσεις για την επάνοδο της χώρας στις αγορές συζητούνται αυτή τη στιγμή τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό. Τις τελευταίες ημέρες στελέχη της τρόικας και του οικονομικού επιτελείου έχουν αποδοθεί σε ασκήσεις επί χάρτου για να βρεθεί ένας τρόπος ώστε η Ελλάδα να ξαναβγει στις αγορές και να αντλήσει χρηματοδότηση μόνη της. Από την άλλη πλευρά, σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει ξεσπάσει «πόλεμος» μεταξύ ορισμένων χωρών (κυρίως της Γερμανίας) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) για τη διαχείριση του ελληνικού χρέους. Τα σενάρια για το μέλλον της Ελλάδας προβλέπουν:

1. Την προώθηση της εθελοντικής επιμύκνωσης του χρόνου αποπληρωμής των ομολόγων που λήγουν, τουλάχιστον, μέσα στην περίοδο 2012 - 2013. Το σκεπτικό αυτού του σεναρίου είναι ότι η Ελλάδα δεν θα χρειαστεί να αναχρηματοδοτήσει τις υποχρεώσεις της σε αυτό το διάστημα. Ωστόσο, η ΕΚΤ έχει ξεκαθαρίσει ότι οποιαδήποτε αλλαγή στους όρους αποπληρωμής των ελληνικών ομολόγων θα σημάνει χρεοκοπία και η ίδια θα σταματήσει να χρηματοδοτεί τις ελληνικές τράπεζες και κατ'επέκταση τον οικονομία. Μάλιστα, παράγοντες της αγοράς αναφέρουν ότι δεν μπορεί να υπάρξει «εθελοντική επιμύκνωση» στην παρούσα φάση, αλλά μόνο «υποχρεωτική», και για αυτό τον λόγο η ΕΚΤ αντιτίθεται τόσο έντονα.

2. Τη χορήγηση νέου δανείου στην Ελλάδα για να καλυφθούν οι λήξεις έως τα μέσα του 2013, οπότε και ενεργοποιείται ο μόνιμος ευρωπαϊκός μηχανισμός στήριξης (ESM) και η Ελλάδα θα μπορεί να ενταχθεί σε αυτόν. Η καθαρή νέα χρηματοδότηση θα ανέλθει σε περίπου 60 δισ. ευρώ. Στο σενάριο αυτό φαίνεται να ανταδρά η Γερμανία που βλέπει ότι η ελληνική κυβέρνηση δεν κάνει όσα έχουν συμφωνηθεί και δεν θέλει να ξαναβάλει «το χέρι στην τσέπη».

Μέσα σε αυτό το σκεπτικό «πόλεμος» στην Ευρώπη και με δεδομένο ότι η νέα χρηματοδότηση θα έρθει από τη στιγμή που η κυβέρνηση δείξει αποφασιστικότητα στο σκέλος των νέων μέτρων και των αποκρατικοποιήσεων, η τρόικα και το οικονομικό επιτελείο συζητούν διάφορους τρόπους χρηματοδότησης της Ελλάδας. Οι διαβουλεύσεις έχουν ενταθεί τον τελευταίο καιρό, αλλά δεν έχει ληφθεί καμία απόφαση.

Ωστόσο, υπάρχουν κάποιες προτάσεις που δείχνουν να είναι ρεαλιστικές, αλλά δύσκολα εφαρμόσιμες:

1. Κάθε φορά που η Ελλάδα θα εκταμιεύει μια δόση από τον μηχανισμό στήριξης θα αποπληρώνει τα ομόλογα που λήγουν, αλλά ταυτόχρονα θα ζητεί από τις τράπεζες ή τους επενδυτές να την ξαναδανειστούν με τους ίδιους όρους που η χώρα δανείζεται από την Ευρωζώνη. Φυσικά, απαιτείται η συμφωνημένη γνώμη και η «καλή θέληση» εκείνων που είχαν δανείσει την Ελλάδα για να προχωρήσει το σχέδιο αυτό.

2. Η έκδοση ελληνικών ομολόγων με ενέχυρα περιουσιακά στοιχεία του κράτους είναι μια πρόταση της τρόικας, που φαίνεται, όμως, να μην έχει την απήκνωση που θα περίμενε. Δηλαδή, η Ελλάδα θα εκδίδει ένα ομόλογο ζητώντας από τους επενδυτές να το αγοράσουν και εξασφαλίζοντας τους ότι εάν δεν αποπληρωθεί, θα πε-

Οι προτεραιότητες του κ. Γ. Παπανδρέου

Του Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Μεγάλο μέρος «πολιτικού κεφαλαίου» καλείται να δαπανήσει τις επόμενες τέσσερις εβδομάδες, μέχρι τη Σύνοδο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ενωσης, ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου. Προτεραιότητα, βεβαίως, είναι για τον πρωθυπουργό να καταλήξουν σε αποτελέσματα οι διαπραγματεύσεις με την τρόικα για την εκταμίευση της πέμπτης δόσης του δανείου των 110 δισ. ευρώ. Οι διαπραγματεύσεις βρίσκονται σε τέλμα, καθώς οι εκπρόσωποι της Ε.Ε. και του ΔΝΤ θέτουν ιδιαίτερα σκληρούς όρους προς την κυβέρνηση, τόσο για το 2011 όσο και για το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα

αυτή την εικόνα συμβάλλει και η αναβλητικότητα που επιδεικνύει ο κ. Παπανδρέου, ο οποίος φρενάρει τη λήψη αποφάσεων, επιδιώκοντας καλύτερο αποτέλεσμα. Το γεγονός αυτό, όμως, έχει ως αποτέλεσμα, αύριο να συγκαλείται υπουργικό συμβούλιο με πολλά θέματα ανοικτά, γεγονός που δεν βοηθάει στη βελτίωση της εικόνας.

Πέραν του θέματος των απολύσεων από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, που έχει μπει με ένταση στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, από την πλευρά της τρόικας, όπως λέγεται, αμφισβητούν σε πάρα πολλές περιπτώσεις την απόδοση μέτρων που έχει προτείνει το υπουργείο Οικονομικών, τόσο για το τρέχον όσο και για τα επόμενα χρόνια. Μάλιστα, πληροφορίες από το περιβάλλον του κ.

Κρίσιμο το αυριανό υπουργικό συμβούλιο, με πολλά ανοικτά θέματα και υπουργικές διαφωνίες.

Παπανδρέου αναφέρουν πως οι διαβουλεύσεις με την τρόικα θα καθυστερήσουν και δεν πρόκειται να ολοκληρωθούν μέσα στο επόμενο δεκάημερο.

Παρά ταύτα, ο σχεδιασμός του κ. Γ. Παπανδρέου προβλέπει την παρουσία στην πρώτη του μορφή, αύριο, στο υπουργικό συμβούλιο. Ενώ την επομένη θα πραγματοποιηθούν οι συναντήσεις του με τον κ. Αντώνη Σαμαρά και τους λοιπούς πολιτικούς αρχηγούς, ώστε ορισμένες από τις προτάσεις του προέδρου της Ν.Δ. να ενσωματωθούν στο κυβερνητικό σχέδιο. Θα ακολουθήσει η τελική διαπραγμάτευση με τα στε-

Τέσσερις εβδομάδες επίπονων διαπραγματεύσεων για τον πρωθυπουργό, που παρά τις διαφωνίες υπουργών δεν βλέπει εκλογές.

λέχη της τρόικας, η οριστικοποίηση του προγράμματος, η τελική έγκριση του υπουργικού συμβουλίου και εν συνεχεία η κατάθεσή του προς ψήφιση στη Βουλή.

Η ανωτέρω πορεία δείχνει «ευθύγραμμη» αλλά σε καμία περίπτωση δεν είναι. Παρότι το Μεσοπρόθεσμο δεν έχει ακόμη παρουσιαστεί εν συνόλω, στο εσωτερικό της κυβέρνησης καταγράφονται ήδη διαφορές για πτυχές του: Ο κ. Δ. Ρέππας απέρριψε κάθε συζήτηση για απολύσεις υπαλλήλων σε καταργούμενους οργανισμούς, όπως ανέφερε ο κ. Γ. Παπακωνσταντίνου, ενώ επιφυλάξεις φέρονται να έχουν και άλλοι υπουργοί, όπως ο κ. Χρ. Παπουτσής και Μαριλίτζα Ξενογιαννακοπούλου, με τον κ. Γ. Ραγκούση να έχει αναφερθεί στην αξιολόγησή τους από το ΑΣΕΠ. Επίσης, γνωστές είναι οι ενστάσεις των κ. Χρ. Παπουτσά, Λούκας Κατσέλη και Τίνας Μπριμπιλή σε ένα εκτεταμένο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων. Πάντως, πληροφορίες αναφέρουν πως ο κ. Παπανδρέου θα χαρακτηρίσει τα μέτρα που θα παρουσιαστούν στο αυ-

ριανό υπουργικό συμβούλιο «απαραίτητα για τη σωτηρία της χώρας» και θα ζητήσει τη στήριξη όλων των υπουργών για την τελική διαπραγμάτευση με την τρόικα.

Περί πρόωγων εκλογών

Επίσης, ανεξαρτήτως εσωκομματικών αναταράξεων κατά τη συζήτηση από τις Μεσοπρόθεσμο ο κ. Παπανδρέου δεν φερτάρε σε καμία περίπτωση με το ενδεχόμενο των πρόωγων εκλογών, «εκτός εάν υποχρεωθεί». Για τον λόγο αυτόν απέρριψε τις εισηγήσεις σειράς προβλεπόμενων κυβερνητικών στελεχών, από τον κ. Ευ. Βενιζέλο και τον Ανδρ. Λορένδο μέχρι τον κ. Χ. Καστανίδη και τον κ. Χ. Παμπούκη, να ψηφιστεί το Μεσοπρόθεσμο Σχέδιο με πλειοψηφία 180 βουλευτών.

Ο πρωθυπουργός δεν αναμένει εξ άλλου ούτε «λευκή επιταγή» από τον κ. Αντ. Σαμαρά. Ο κ. Παπανδρέου επιδιώκει από τη μεταξύ τους συνάντηση να εκπεφθεθεί ένα μήνυμα συναντίληψης των δύο μεγάλων κομμάτων, κυρίως στο μέτωπο των αποκρατικοποιήσεων, καθώς αυτό είναι που τίθεται με τη μεγαλύτερη ένταση από τις Βρυξέλλες και τις μεγάλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Μάλιστα, πληροφορίες αναφέρουν πως ο κ. Γ. Παπανδρέου επέλεξε να αναβληθεί η συζήτηση ερώτησης του κ. Σαμαρά την Παρασκευή στην «ώρα του πρωθυπουργού», προκειμένου να μην πτωθεί το κλίμα ενόψει της μεταξύ τους συνάντησης.